

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านใน
อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

The Management of Village and Urban Community Fund to be Based on Good
Governance in Amphur Kiriratnikom, Suratthani Province

วิลาวรรณ วงศ์สุวรรณ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล ของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 85 กองทุนที่อยู่ในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้แบบสอบถามจำนวน 273 ชุด ในระดับความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ การทดสอบที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานีทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการบริหารกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านหลัก

นิติธรรม รองลงมาด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพ รายได้ และตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน แนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีกระบวนการทำงานที่สมาชิกสามารถตรวจสอบได้ สร้างความเข้าใจให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกให้สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และมีการตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีกระบวนการทำงานตามวัตถุประสงค์ของ

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภารกิจ มีการจัดการและควบคุมการใช้
ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสอดคล้องกับ
ลักษณะของการบริหารจัดการที่ดี

คำสำคัญ : การบริหาร, กองทุนหมู่บ้าน,
หลักธรรมาภิบาล

Abstract

This research aimed to study the condition and to compare the management of village and urban community fund to be based on good governance in order to reach the approach to manage the village and urban community fund to be based on good governance in Aumphur Kiritatnikom Suratthani Province. The quantitative data collection was conducted by using the data that were collected from the committee of the village and urban community fund in Aumphur Kiritatnikom Suratthani Province. A questionnaire has the confidence 0.95 of 273 sets. The statistics used were mean, standard deviation and hypothesis testing by t - test and F - test.

The research found that the overall the management of village and urban community fund to be based on good governance in all six aspects were in very good condition. Most the management aspects were rated average. The aspect which was rated highest was the rule of law and followed

by the moral principle, the transparency principle, the participation principle, the corresponding principle and the worthiness principle. The comparative results on the management of Village and urban community fund to be based on good governance classified as personal factor found that status, income and position in overall had statistically significant different at 0.05 level whereas aspect of gender, age, education and careers were not different. The content analysis concluded that the approach to manage the village and urban community fund to be based on good governance in Aumphur Kiritatnikom Suratthani Province should have a members-verifiable system and encourage members to understand the participation, create conscious mind of all members in responding and the need of all members in a fair; have a corresponding working system to the objectives of missions; and a resource management and control in accordance to the good governance. Guidelines and organizational development by personal factors shows that different personal factors make no difference in the development of guidelines and organization. Moreover, the guideline for the development of a learning organization indicates that the knowledge of each personnel should relate to self-study of profession on roles and responsibilities. For

the system thinking, it should have compliance of a cultural organization at workplace. This will be based on the principles of compliance levels; for instance, management principles and well designed organizational structure for creating a shared vision for the executives involved in planning and targeting of the municipality. This is done through meeting between the management and the personnel consultation to brainstorm. The guidelines for the development and troubleshooting of team learning make the connection towards an individual's learning. The municipal executive uses existing resources to maximize benefits. Before using it, there is a meeting which is about understanding. For the system thinking, the municipal executive should have supervised the work of each parties by sharing the work and under Deputy Administrator for management.

Keywords: management, village and urban community fund, Governance.

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมามุ่งเน้นพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวซึ่งได้รับอิทธิพลตัวแบบการพัฒนามาจากตะวันตกที่เรียกว่า “ตัวแบบความทันสมัย” (Modernization Model) การพัฒนาที่มุ่งเน้น

แต่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามกระแสทุนนิยมกลับก่อให้เกิดภาวะรอยกระจุกจนกระจายยิ่งพัฒนายิ่งยากจนเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้นประชาชนในชาติยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ด้วยภูมิปัญญาความสามารถเพราะชุมชนยังไม่เข้มแข็ง (คณิศร ศิริสมบุญ และคณะ, 2553 : 8)

จากสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศชาติในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผลกระทบต่อความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง ซึ่งความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือ การไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน มีเจตนาธรรมที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเพิ่มเติม สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนอันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม

ของประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2555)

ในปี 2555 รัฐบาล มีนโยบายเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้าน ระยะที่ 2 อีกกองทุนหมู่บ้านๆ ละ 1,000,000 บาท ทั้งนี้ กองทุนหมู่บ้านจะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (นวนนิตยกุลชัยัน, 2555 : 1) แต่จากปัญหาในอดีตที่ผ่านมาจากการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแห่งชาติพบว่าปัญหาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน มีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายเพิ่มขึ้นทุกปี คือกองทุนหมู่บ้านมีหนี้ค้างชำระ และเงินขาดบัญชี โดยกองทุนบางแห่งอาจกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะวิกฤตไม่ได้ดำเนินกิจการมาเป็นเวลาหลายปีและไม่มีเงินคงเหลือในบัญชีกองทุน แต่ในปัจจุบันได้มีการประเมินกระบวนการปฏิบัติและติดตาม (Monitoring and Implementation on Evaluation) ในโครงการนับว่ามีส่วนสำคัญยิ่งที่ช่วยให้ผลงานของโครงการประสบความสำเร็จเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล (สิริรัตน์ เกียรติพิริยะ, 2553 : 1)

ในปัจจุบันองค์กรหลายองค์กรในภาครัฐและเอกชนได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลเข้ามาบริหารจัดการภายในองค์กรของตน เพื่อให้องค์กรของตนนั้นมีความน่าเชื่อถือต่อบุคคลภายนอก ประเทศไทยได้มีความตื่นตัวให้ความสนใจในแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลอย่างมาก โดยเฉพาะภายหลังจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2540 นอกจากนี้วิกฤติเศรษฐกิจก็มีส่วนทำให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาลมีมากยิ่งขึ้น และเป็นที่เชื่อกันว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้กับการปฏิบัติงานภาคราชการ เอกชน และประชาชนแล้ว จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และเกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงมานานแล้วในสังคมตะวันตก แต่นับว่าได้มีการนำมาศึกษาและปรับใช้กันอย่างจริงจังในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อไม่นานมานี้ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยธรรมาภิบาลเป็นทั้งแนวความคิดหลักการพื้นฐานและวิธีการปฏิบัติหรือการบริหารงาน เช่นที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะไว้ว่า ธรรมาภิบาลนั้น เป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นหลักการอันมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงาน หากแต่เป็นหลักการทำงานสำหรับองค์กรภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยองค์กรเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบกติกาและแนวทางในการบริหารจัดการ ภายใต้ความคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดผลท้ายสุดให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม ความสุจริต โปร่งใส ความคุ้มค่าเงินและอื่นๆ อันเชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่สภาพแห่งการพัฒนาขององค์กรและสังคมประชาชาติอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งเมื่อนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นรากฐานของการบริหารงานต่างๆ ของประเทศ (ฉันทกร ฐานวาสัก, 2553 :2-3) โดยเฉพาะองค์กรระดับเล็กของชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ดังนั้น หากได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลเข้ามาบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านแล้ว การบริหารจัดการก็จะสร้างความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น และปัญหาต่างๆ ในการบริหารจัดการกองทุนจะได้รับการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อที่จะศึกษาถึงการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในปัจจุบันและสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางให้กองทุนหมู่บ้านได้นำไปปฏิบัติใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ษะนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล ของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ษะนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตาม

หลักธรรมาภิบาล ของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ษะนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1.แบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอศีร์ษะนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอศีร์ษะนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 6 ด้าน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอศีร์ษะนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ประชากร หรือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ จำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เจริญญิก และกรรมการ จำนวน 8 ตำบล 85 กองทุนหมู่บ้าน รวม 273 คน และตัวอย่างเชิงคุณภาพ จำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เนื่องจากเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก จึงทำการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โดยตรงได้แก่ คณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวน 30 คน อนุกรรมการสนับสนุนและติดตาม

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 5 ชุด ได้แก่

3.1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า

3.2. ศึกษาเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ตามขอบข่ายของหลักธรรมาภิบาล

3.3. สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับร่าง เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม

3.4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบเบื้องต้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถาม นิยามศัพท์และตัวเลือกที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมา

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.95 ตามวิธีการทดลองของครอนบาค (Cranach 1979: 161 อ้างถึงใน พิสนุ ฟองศรี, 2549: 143)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในขั้นตอนนี้ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำเสนอการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ จำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ จำนวน 273 ชุด โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการชี้แจงกลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถาม

4.1.2 ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างกลับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดทำข้อมูล โดยการบันทึกและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

4.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแนวสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อทราบความเห็นเกี่ยวกับ

สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ คือคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวน 30 คน อนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวน 2 คน รวม 32 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าร้อยละ

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพ/ปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานีมาให้คะแนนตามเกณฑ์ในการแปลผล

3. นำคะแนน ที่ได้จากข้อ 2 มาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ

4. วิเคราะห์สภาพ/ปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมเป็นรายด้าน โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) โดยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับแนวคิดในการแปล

ความหมาย โดยอาศัยแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (อ้างใน จรรยา พิมาน, 2554: 68)

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเสนอเป็น ความเรียงการวิเคราะห์เชิงคุณภาพดำเนินการดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ตีความจากข้อมูลการบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้จากการศึกษา จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า จากกิจกรรมการดำเนินการอยู่ทั้งที่เป็นแบบแผนและไม่เป็นบรรทัดฐาน จากข้อมูลสำรวจแบบสอบถาม ข้อมูลการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 มีสถานภาพสมรส จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 83.9 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3

มีอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 และ มีตำแหน่งเป็นประธานกรรมการ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 6 ด้าน ดังนี้

2.1 การบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานีทั้ง 6 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.53) รองลงมาด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 (S.D. = 0.55) ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 (S.D. = 0.73) ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 (S.D. = 0.63) ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 (S.D. = 0.75) และด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.85)

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และ ตำแหน่ง สรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.5 จำแนกตามอาชีพพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.6 จำแนกตามรายได้ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.7 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวน 30 คน อนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ระดับอำเภอ จำนวน 2 คน รวม 32 คน ผลปรากฏดังนี้

4.1 ด้านหลักนิติธรรม การออกกฎระเบียบข้อบัญญัติต่างๆ ที่ใช้ในกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีการยึดถืออย่างเคร่งครัดตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจและหน้าที่เอาไว้ และการออกกฎระเบียบต่างๆ จะต้องยึดหลักความเสมอภาคกันอย่างเท่าเทียมของสมาชิก และ

สมาชิกรายใดที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้ประกาศไว้ ต้องแจ้งให้สมาชิกได้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรและให้สมาชิกได้ลงนามรับทราบการฝ่าฝืนกฎระเบียบนั้นๆ และหากสมาชิกรายใดยังไม่ปฏิบัติตามกฎและระเบียบก็ให้เพิกถอนสมาชิกรายนั้นเสีย แต่ก็ไม่ตัดสิทธิ์ที่สมาชิกรายนั้นจะกลับมาเป็นสมาชิกของกลุ่มใหม่ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามตามข้อตกลงที่ตามบทบัญญัติของกฎและระเบียบที่ได้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษรกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว

4.2 ด้านหลักคุณธรรม ในการจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและต้องมีความสามารถในเรื่องการให้บริการ คณะกรรมการหมู่บ้านจะต้องไม่คิดว่าตนเองเห็นหัวหน้าหรือผู้ที่มีอำนาจนอกเหนือจากที่กฎและระเบียบได้บัญญัติไว้ และการให้บริการแก่สมาชิกจะต้องให้การบริการแก่สมาชิกทุกคนด้วยความเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยใช้ความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนจากสมาชิกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องทำการสอบถามหาข้อเท็จจริงจากสมาชิกหลายราย เพื่อให้ข้อร้องเรียนจากสมาชิกได้รับการยุติด้วยความเป็นธรรม และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องปฏิบัติตามกฎและระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการถูกร้องเรียนจากสมาชิก ซึ่งจะทำให้ความเชื่อมั่น

ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่ได้รับความเชื่อถือจากสมาชิก

4.3 ด้านหลักความโปร่งใส คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดทำแผนการดำเนินงานและโครงการต่างๆให้มีความชัดเจน และมีการฟังความคิดเห็นจากสมาชิก เพื่อซักถามและตอบข้อสงสัยในแผนการและโครงการก่อนที่จะดำเนินการต่างๆ และสมาชิกสามารถเรียกขอเอกสารเกี่ยวกับโครงการต่างๆที่กำลังจะดำเนินการและดำเนินการไปแล้วได้อย่างรวดเร็วและครบถ้วน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องทำการแจ้งผลการดำเนินการต่างๆตามระยะเวลาที่เหมาะสม ทุก 1-3 เดือนของการดำเนินการ และสมาชิกสามารถที่จะรวมกลุ่มเพื่อขอตรวจสอบเอกสารและดำเนินการต่างๆได้ตามที่กฎและระเบียบได้ระบุไว้

4.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการหรือโครงการใดๆ หากสมาชิกต้องการที่จะมีส่วนร่วมหรือเสนอตัวเข้ามาช่วยงานของโครงการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการดำเนินการหรือโครงการใดๆ ที่สมาชิกมีความสนใจ และตลอดจนให้สมาชิกได้เสนอแนะเกี่ยวกับโครงการหรือแผนงานอื่นๆ ที่สมาชิกมีความสนใจ คณะกรรมการหมู่บ้านจะต้องรับไว้พิจารณาและให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของแผนการดำเนินงานนั้นด้วยและเมื่อกองทุนประสบปัญหาในการบริหารจัดการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

จะต้องแจ้งให้สมาชิกได้ทราบโดยเร็วและให้สมาชิกได้มีการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเปิดเผยในที่ประชุม

4.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ในการดำเนินการหรือโครงการใดๆ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องตระหนักถึงความสามารถของเงินทุนของกองทุนหมู่บ้านว่ามีความสามารถในการดำเนินการหรือโครงการใดที่มีความเหมาะสม เพราะในการดำเนินการใดๆ ที่เป็นการลงทุนย่อมมีความเสี่ยง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องสร้างความมั่นใจให้กับสมาชิกให้ได้ว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีความมุ่งมั่นในการรับผิดชอบดูแลโครงการและการดำเนินการต่างๆ อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านมีผลกำไรที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถที่จะหาแหล่งทุนจากภายนอกเข้ามาเสริมสภาพคล่องของกองทุนหมู่บ้านทั้งเพื่อการลงทุนเพิ่มเติมและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านย่อมมีค่าใช้จ่ายในการบริหารงานในด้านต่างๆ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าในด้านวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายจากการบริหารกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านจะต้องมีความเข้าใจถึงเป้าหมายที่สำคัญของกองทุนหมู่บ้าน หมายถึงผลประกอบการที่ได้กำไร การติดตาม

หนี้จากสมาชิก การเพิ่มทุนในกองทุนหมู่บ้าน การตัดสินใจในการลงทุนในโครงการต่างๆ และจะต้องให้สมาชิกได้รับทราบถึงสภาพการณ์ของกองทุนหมู่บ้านได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากสมาชิกที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต้องได้รับความสนใจจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นอันดับแรก

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยสภาพการดำเนินงานบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลวิจัยมีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานบริหารกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานีจากข้อมูลเชิงปริมาณ ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาด้านหลักคุณธรรม รองลงมาด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาด้านหลักการมีส่วนร่วม รองลงมาด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม ได้มีแนวทางในการให้ความรู้เรื่องกฎระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิเสรีภาพ บทบาทและความรับผิดชอบ ต่อสมาชิกทุกคน ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา มีจำรัส (2550) พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชิน เรืองบุญส่ง (2551) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และตำแหน่ง พบว่า สถานภาพ รายได้ และตำแหน่ง มีระดับการปฏิบัติการบริหารจัดการกองทุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพไม่แตกต่างกัน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันสังคมไทยให้ความสำคัญและความเท่าเทียมกันแก่บุคคลทั้งชายและหญิง โดยเฉพาะให้เพศ

หญิงได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการทำงานมากยิ่งขึ้น

2.2 อายุ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านได้เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกวัย ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน ในฐานะผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีเงินออมในหมู่บ้าน จึงมีประสบการณ์และความคิดในการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ไม่แตกต่างกัน

2.3 สถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่มีครอบครัวมาแล้ว ย่อมจะมีประสบการณ์ความคิดเห็นที่ลึกซึ้งมากกว่าบุคคลที่เป็นโสด ในขณะที่บุคคลที่เป็นโสดมีความคิดเห็นอิสระที่เป็นของตัวเองมากกว่าบุคคลที่มีครอบครัวแล้ว

2.4 ระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรับบุคคลเข้ามาเป็นสมาชิกหรือเข้ามาเป็นกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมีการศึกษาใดเป็นสำคัญ แต่จะรับเอาบุคคลที่มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมกองทุนหมู่บ้านและยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนโดยสมาชิกและคณะกรรมการทุกคนจะต้องถือปฏิบัติ ดังเช่นเดียวกัน

2.5 อาชีพพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกและคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นคนภายในพื้นที่ ประกอบอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การแสดงความคิดเห็นหรือการปฏิบัติต่อสมาชิกและคณะกรรมการด้วยกันเสมอภาคกันหรือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2.6 รายได้ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกกองทุนหรือคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีรายได้น้อยกว่าย่อมมีความคิดเห็นและการปฏิบัติต่อกฎระเบียบ

ข้อบังคับของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน น้อยกว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า

2.7 ตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารกองทุนแตกต่างกันไปตามหน้าที่ของแต่ละตำแหน่ง ซึ่งแต่ละหน้าที่ต่างก็ปฏิบัติภารกิจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามแบบแผนและนโยบายที่ได้กำหนดไว้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด อีกทั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านเป็นคนภายในพื้นที่ที่ได้รับความสะดวกใจจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้เข้ามาบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน มีความรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านจึงเป็นไปอย่างเปิดเผยและโปร่งใส

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่ดี และยั่งยืนในระยะยาว ควรมีแนวทางดังนี้

1. ควรตรวจสอบผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านฯ ทุกกองทุนหมู่บ้านฯ ได้รับการเพิ่มทุนหลายครั้งและมีงบประมาณจำนวนมากกระจายสู่หมู่บ้านและชุมชน

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงสถานะที่แท้จริงของเงินกองทุนหมู่บ้านฯ และหนี้ค้างชำระ ตลอดจนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนว่ามีกองทุนหมู่บ้านฯ ใดที่ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง จึงต้องเร่งตรวจสอบทุกบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านฯ จนถึงระยะเวลาที่กำหนดภายใต้มาตรฐานและฐานข้อมูลเดียวกัน

2. กำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระและเงินขาดบัญชีของกองทุนหมู่บ้านฯ อย่างเร่งด่วนเนื่องจากปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านฯ ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมาก และไม่สามารถบริหารจัดการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้คืนได้ (Non Performing Loan: NPL) มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงหรือแผ่ขยายเพิ่มมากขึ้น หากยังไม่สามารถจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจน อาจก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจต่อชุมชนจากผลกระทบของหนี้สินในครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุนหมู่บ้าน

3. ปรับปรุงการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านฯ เพื่อสร้างความยั่งยืนในระยะยาว โดยปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บทบัญญัติเกี่ยวกับการยกระดับกองทุนหมู่บ้าน เป็น สถาบันการเงิน ชุมชนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการ

กองทุนหมู่บ้าน ปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมและสัญญาค้ำประกัน นอกจากนี้ควรปรับปรุงการบริหารจัดการและการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านฯ และ สทพ. ในเรื่องต่างๆ เช่น ระบบบัญชีและระบบการบริหารจัดการเงินควรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การจัดเก็บ ข้อมูล และ จัดทำ

ฐานข้อมูลต้องมีความครบถ้วน ถูกต้อง ต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน

4. สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านฯ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และร่วมกันขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านฯ อย่างต่อเนื่องให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันตามวิถีชุมชน

บรรณานุกรม

- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. (2555). รายงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. เข้าถึงได้จาก [http:// www.villagefund.or.th/index.aspx](http://www.villagefund.or.th/index.aspx)
- คณินิจ ศิริสมบุรณ์, นันธะ จันทะเสนา และ ดวงตา สราญรัมย์. (ตุลาคม 2552 – มกราคม 2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 3(3).
- ณภัทร ฐานวาสก์. (2553). คณะสงฆ์ไทยกับธรรมมาภิบาลวารสารเกริกวิชาการ 2554. มหาวิทยาลัยเกริก.
- นวลนิตย์ กล้าขยัน. (2555). เครือข่าย เข้มแข็ง OTOP ก้าวไกล. ร้อยเอ็ด: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพนทอง
- พิศณุ พงศ์ศรี. (2551). การเขียนรายงานประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์
- สิริรัตน์ เกียรติพิริยะ. (2553). ประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.